

ความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียน มีวินัย คุณธรรม จริยธรรมกับคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา

Relationship between Operations in Promoting
and Developing Students to have Discipline,
Moral Ethics and Desired Characteristics of Students
of Schools under The Jurisdiction
of The Chachoengsao Secondary Educational
Service Area Office

จิรพัฒน์ธรรณ อิมลิมธาร Jeerapatthanatorn Imlimtharn*

วัสสิกา รุมาคม Vassiga Rumakhom**

จิตติยาภรณ์ ชาวรากุล Jitiyaporn Chaowarakul***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์
1) เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา
2) เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนของโรงเรียนใน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา 3) เพื่อศึกษา

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวัตกรรมการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

** อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

*** อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

❖ ความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรมกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ❖
ของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละเชิงเทรา

ความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาละเชิงเทรา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละเชิงเทรา ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 297 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละเชิงเทรา มีการส่งเสริม พัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละเชิงเทรา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) การส่งเสริม พัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละเชิงเทรา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนภาพรวมอยู่ในระดับสูง

คำสำคัญ : ความมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม, คุณลักษณะอันพึงประสงค์

Abstract

The objectives of this quantitative research were:

1) to study the level of promoting and developing students to have discipline, morality, and ethics in schools under the Chachoengsao Secondary Educational Service Area Office, 2) to study the level of desirable characteristics of school students under the Chachoengsao Secondary Educational Service Area Office, and 3) to study the relationship between promoting and developing students to have discipline, morality, as well as ethics and the desired characteristics of school students under the Chachoengsao Secondary Educational Service Area Office. The sample group included 297 teachers of schools under the Chachoengsao Secondary Educational Service Area Office

in the academic year 2023. The research instrument was a questionnaire. Collected data were analyzed through frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient.

The study results showed that 1) for schools under the Chachoengsao Secondary Educational Service Area Office, the overall encouragement and development for students to have discipline, morality, and ethics was at a high level, 2) the desired characteristics of school students under the Chachoengsao Secondary Educational Service Area Office Overall was also at a high level, 3) in promoting and developing students to have discipline, morality, and ethics in schools under the Chachoengsao Secondary Educational Service Area Office, there was a high level of positive relationship with overall desirable characteristics of students.

Keywords: Discipline, Morality, Ethics, Desired Characteristics

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ซึ่งการศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคน ที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัย ให้มีความเจริญงอกงามทุกด้าน เพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะ และสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพ และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข อันจะนำไปสู่เสถียรภาพ และความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศในเวทีโลกท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ซึ่งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญด้านการศึกษาในฐานะกลไกหลักในการพัฒนาประเทศมาโดยตลอด ดังที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 6 ได้กล่าวว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข” และมาตรา 22 ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมี

❖ ความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรมกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ❖
ของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละแวกเชิงเทรา

ความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม เป็นภารกิจหนึ่งของงานกิจการนักเรียนมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2560 (ปรับปรุง พ.ศ. 2562) ที่ต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย ภาควินัยใจในความเป็นชาติไทย เกิดการเรียนรู้ระบอบประชาธิปไตยผ่านกระบวนการทำงานและกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เทิดทูนและจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีจิตสาธารณะ ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ปรับตัว มีเหตุผลและมีภูมิคุ้มกัน สามารถเลือกดำเนินชีวิตอย่างผู้มีภูมิรู้ภูมิธรรม และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสมกับภาวะการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของสังคมโลก โดยการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม

โดยตามที่กล่าวมาสอดคล้องกับการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ตามจุดหมายหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 คือ รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะเพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ มีจิตสำนึกในการเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละแวกเชิงเทรากำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขึ้น โดยมีนโยบายด้านคุณธรรม คือ การพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สร้างโรงเรียนให้เอื้อต่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละแวกเชิงเทรา จึงได้มีการดำเนินการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรมตาม มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2560 (ปรับปรุง พ.ศ. 2562) แต่จากการศึกษาข้อมูลการดำเนินงานดังกล่าว ยังคงพบปัญหาในการดำเนินงานหลายประการ อาทิ การจัดกิจกรรมไม่ต่อเนื่องจึงส่งผลต่อพฤติกรรมของนักเรียน จัดกิจกรรมโดยไม่มีแบบแผนหรือเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน ประเมินผลจากการจัดกิจกรรมแล้วไม่ได้นำมาปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดกิจกรรม และการเผยแพร่ผลงานด้านการมีวินัย คุณธรรม จริยธรรมยังค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับผลงานทางด้านวิชาการ (สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2566) ประกอบกับเด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบันจำนวนไม่น้อยที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาและสภาพแวดล้อมที่ไม่สร้างสรรค์ในสังคม ทำให้มีพฤติกรรมแตกต่างไปจากเด็กและเยาวชนในอดีต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559) จากการศึกษาผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละแวกเชิงเทรา ได้พบปัญหาของนักเรียนในเรื่องของพัฒนาการต่าง ๆ ทั้ง อารมณ์ สุขภาพจิต และ

สังคม ปัญหาด้านพฤติกรรม อาทิ การกลั่นแกล้ง (Bully) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ฉะเชิงเทรา, 2566)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาตามที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความจำเป็นใน
การจัดทำงานวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม
จริยธรรม กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ฉะเชิงเทรา” เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำผลการวิจัยไปปรับปรุงแก้ไข และใช้ในการกำหนด
แนวทางการฝึกอบรมคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่ นักเรียน ให้เป็นพลเมือง
ที่ดี มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และมีคุณภาพในสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ของโรงเรียนใน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา
2. เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม
กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ฉะเชิงเทรา

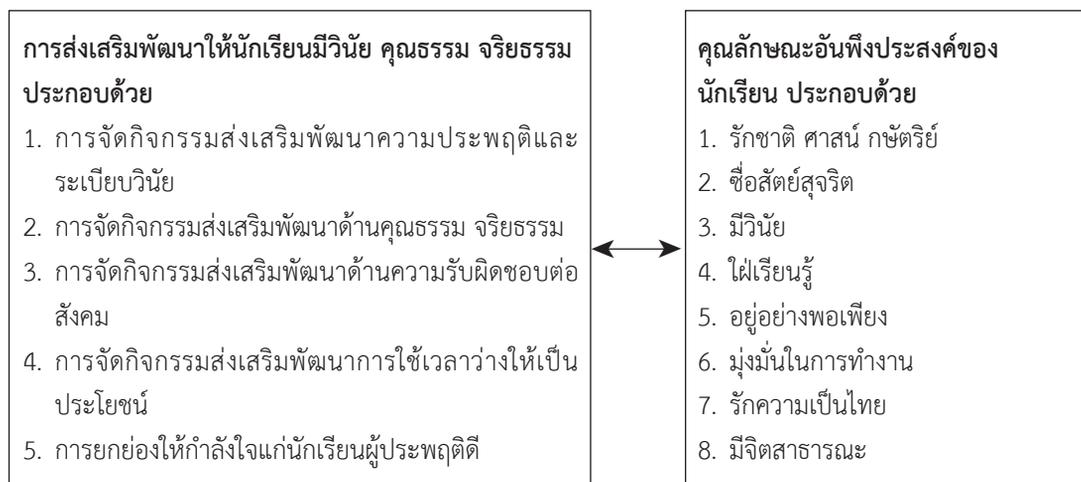
ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 29 โรงเรียน โดยมีประชากรทั้งสิ้น
จำนวน 1,240 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา, 2566)

ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางของ Krejcie & Morgan ที่ระดับ
ความเชื่อมั่น 95% ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูของโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 297 คน โดยวิธี
การสุ่มอย่างง่าย

❖ ความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรมกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ❖
ของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๖ เชียงใหม่

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดยส่งแบบสอบถามในรูปแบบ Google form จำนวน 297 คน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียน และได้รับกลับมาจำนวน 297 คน คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยสถิติการวิเคราะห์ที่ใช้การแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๖ เชียงใหม่ เป็นผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิง จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 69.40 เพศชาย จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 30.60

อายุ 41-50 ปี เป็นจำนวนสูงสุด คือ 113 คน คิดเป็นร้อยละ 38.00 รองลงมา คือ อายุ 31-40 ปี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 31 อายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 21.50 และอายุ 51-60 ปี มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 8.80 ตามลำดับ

ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 56.90 และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 43.10

ประสบการณ์การทำงาน ไม่เกิน 5 ปี เป็นจำนวนสูงสุด คือ 108 คน คิดเป็นร้อยละ 36.40 รองลงมา คือ ประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 25.30 ประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 21.50 ประสบการณ์การทำงาน 21 ปีขึ้นไป จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 9.10 และประสบการณ์การทำงาน 16-20 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 7.70 ตามลำดับ

ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษเป็นจำนวนสูงสุด คือ 165 คน คิดเป็นร้อยละ 55.56 รองลงมา คือ โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 19.53 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 17.85 และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 7.07 ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาศึกษาการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ในภาพรวม

(n= 297)

การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม	\bar{X}	SD	แปลผล	ลำดับ
1. การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาความประพฤติและระเบียบวินัย	4.18	0.42	มาก	3
2. การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.21	0.38	มาก	1
3. การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	4.18	0.38	มาก	2
4. การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	4.08	0.43	มาก	5
5. การยกย่องให้กำลังใจแก่นักเรียนผู้ประพฤติดี	4.16	0.42	มาก	4
ภาพรวม	4.16	0.36	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา มีการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรม

❖ ความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรมกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ❖
 ของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา

ส่งเสริมพัฒนาด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรม
 ส่งเสริมพัฒนาการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ในภาพรวม

(n= 297)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	\bar{X}	SD	แปลผล	ลำดับ
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	4.19	0.35	มาก	2
2. ซื่อสัตย์สุจริต	4.14	0.39	มาก	4
3. มีวินัย	4.13	0.55	มาก	5
4. ใฝ่เรียนรู้	3.92	0.54	มาก	8
5. อยู่อย่างพอเพียง	4.04	0.47	มาก	7
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	4.08	0.44	มาก	6
7. รักความเป็นไทย	4.23	0.38	มาก	1
8. มีจิตสาธารณะ	4.19	0.37	มาก	3
ภาพรวม	4.13	0.35	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า
 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ รักความเป็นไทย อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
 มีจิตสาธารณะ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย มุ่งมั่นในการทำงาน อยู่อย่างพอเพียง และด้านที่มีค่าเฉลี่ย
 ต่ำที่สุด ได้แก่ ใฝ่เรียนรู้ ตามลำดับ

4. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม
 กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตเชียงใหม่

(n=297)

ตัวแปร	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	Y ₇	Y ₈	Y _{total}
X ₁	0.366**	0.448**	0.129**	0.319**	0.329**	0.420**	0.515**	0.469**	0.450**
X ₂	0.433**	0.521**	0.286**	0.279**	0.358**	0.468**	0.490**	0.505**	0.495**
X ₃	0.474**	0.559**	0.354**	0.262**	0.329**	0.515**	0.533**	0.523**	0.525**
X ₄	0.587**	0.609**	0.244**	0.435**	0.462**	0.518**	0.570**	0.572**	0.604**
X ₅	0.562**	0.577**	0.282**	0.322**	0.398**	0.494**	0.618**	0.602**	0.578**
X _{total}	0.547**	0.614**	0.289**	0.370**	0.426**	0.546**	0.616**	0.603**	0.600**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตเชียงใหม่ (X_{total}) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน (Y_{total}) ในภาพรวม ในระดับสูง โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ (Y₁) ในระดับปานกลาง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านซื่อสัตย์สุจริต (Y₂) ในระดับสูง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านมีวินัย (Y₃) ในระดับต่ำ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านใฝ่เรียนรู้ (Y₄) ในระดับต่ำ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านอยู่อย่างพอเพียง (Y₅) ในระดับปานกลาง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านมุ่งมั่นในการทำงาน (Y₆) ในระดับปานกลาง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านรักความเป็นไทย (Y₇) ในระดับสูง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านมีจิตสาธารณะ (Y₈) ในระดับสูง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตเชียงใหม่ ผู้วิจัยนำประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละโว้

จากผลการวิจัยที่พบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละโว้ มีการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่กล่าวว่า ต้องมีการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียนในสังกัด โดยมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โดยกำหนดเป้าหมายโรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ เพื่อพัฒนาผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนในสังกัดให้มีความตระหนักรู้ เข้าใจ และคิดอย่างมีเหตุผล ซึมซับคุณค่าแห่งคุณธรรมความดีอย่างเป็นธรรมชาติ สร้างความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ภูมิใจในการทำความดี และร่วมกันสร้างเครือข่ายชุมชนองค์กรแห่งคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละโว้ มีหน้าที่ส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ซึ่งผู้บริหาร ครู และบุคลากรของโรงเรียน ต้องร่วมกันจัดกิจกรรมเป็นประจำ และต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความมีวินัย ความรับผิดชอบ คุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะให้กับนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมด้วยการจัดการเรียนการสอน สอดแทรกความมีวินัย คุณธรรม จริยธรรมในกิจกรรมพัฒนานักเรียน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยุทธนา เลิศคลัง (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนคุรุราษฎร์รังสฤษดิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรมโดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก โดยการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละโว้

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละโว้ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ให้ความสำคัญในการพัฒนานักเรียนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ตามที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ. 2542 ที่กล่าวว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ตฤณ น้าวแสง (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ด้านรักความเป็นไทย มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนกำหนดให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ทุกท่านแต่งกายแบบไทยสัปดาห์ละ 1 วัน แต่งเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทย รวมถึงมีการจัดกิจกรรมเพื่อให้ความรู้และสร้างความตระหนักให้นักเรียนเห็นคุณค่าของความเป็นไทย อาทิ กิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ ของไทย ภูมิปัญญาของไทย

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18

จากผลการวิจัยที่พบว่า การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 มีนโยบายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 “7 มิติการขับเคลื่อน 21 นโยบายการบริหารจัดการสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21” โดยมีมิติที่ 2 ด้านคุณธรรม มี 4 นโยบาย คือ 1. น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมาพัฒนาศักยภาพของครู นักเรียน และบุคลากร 2. พัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร ครู นักเรียน และบุคลากรทางการศึกษา 3. สร้างโรงเรียนให้เอื้อต่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะที่ดีงามในทางการศึกษาสถานศึกษา 4. เสริมสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักให้มีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม เป็นงานที่ต้องมีการวางแผน ควบคุมการดำเนินงาน ให้การจัดกิจกรรมเกิดผลในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปณิธิกฤษดิ์ เลิศล้ำ (2555) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการนักเรียนกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการนักเรียนกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถาน

ศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดเพชรบุรีที่พบว่า โดยรวม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทิศทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละแวงเซียงเทธา

จากผลการวิจัยที่พบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละแวงเซียงเทธา มีการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องบริหารงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในงานส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ตามกระบวนการ PDCA ดังนี้

1. Plan (P) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละแวงเซียงเทธา ต้องกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนในสังกัดจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และผู้บริหารโรงเรียนต้องวางแผนพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา ในการประชุมวางแผน ทาหรือ และแสดงความคิดเห็น ในเรื่องของการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์อย่างเป็นระบบ รวบรวมข้อมูลและจัดทำระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ตามขั้นตอนให้ครบถ้วน

2. Do (D) ผู้บริหารโรงเรียนต้องกำหนดหรือมีคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติตามแผนอย่างชัดเจน กำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบของครู และบุคลากรของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยผู้บริหาลกำกับ ติดตาม และกำหนดให้มีการรายงานผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง

3. Check (C) ผู้บริหารโรงเรียนต้องกำหนดให้ผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยมุ่งเน้นให้มีการประเมินผลที่ปรากฏต่อพฤติกรรมนักเรียนเป็นสำคัญ รวมถึงมีการรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน และข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

4. Act (A) ผู้บริหารโรงเรียนต้องนำผลการประเมิน ปัญหา และข้อเสนอแนะจากการดำเนินงานเป็นข้อมูลในการวางแผนเพื่อพัฒนาประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อไป

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทราที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ จึงมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละตัวชี้วัด ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนต้องส่งเสริมให้ครูมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหรือจัดการเรียนการสอนเชิงรุก โดยอาจจะให้ครูไปอบรมเพื่อพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนแล้วนำมาปฏิบัติจริงในห้องเรียน หรือในรายวิชาของตนเอง เพื่อให้การสอนมีความน่าสนใจ และกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรักอยากเรียน

2. ผู้บริหารโรงเรียนต้องส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้นอกห้องเรียนนอกตำราเรียน อาทิ จัดนิทรรศการด้านวิชาการ ส่งเสริมการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย อาทิ ชุมชน สถานประกอบการ สถานที่สำคัญต่าง ๆ ที่เป็นแหล่งรวบรวมความรู้

3. ผู้บริหารโรงเรียนต้องส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกฝนการบันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน รวมถึงสร้างโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างสม่ำเสมอ

4. โรงเรียนต้องมีการจัดกิจกรรมประกวดผลงานด้านวิชาการ และด้านอื่น ๆ ของนักเรียนบ่อย ๆ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้มากขึ้น

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา

จากผลการวิจัยที่พบว่า การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านมีวินัย และใฝ่เรียนรู้ อยู่ในระดับต่ำ จึงมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนต้องสร้างและสื่อสารเป้าหมายของการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ให้ทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจที่ตรงกันว่า เป้าหมายคือ การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

2. ผู้บริหารโรงเรียนต้องเปิดโอกาสให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์หลักเกณฑ์ ระเบียบต่าง ๆ ในเอกสารคู่มือนักเรียน รวมถึงมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคู่มือนักเรียน

❖ ความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรมกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ❖
ของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18

มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายในแผนงานของกลุ่มบริหารกิจการนักเรียน เนื่องจากครูทุกคนล้วนเป็นกลไกในการส่งเสริม พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน รวมถึงป้องกันพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ของนักเรียน

3. ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีการสื่อสารและประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง เพื่อชี้แจง กฎ ระเบียบ หาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนร่วมกับครู เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม

รายการอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้ คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจาย อำนาจการบริหารและ การจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2562*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง. คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ. (2559). *คู่มือการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรม แห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2559-2564)*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

ตฤณ น้าวแสง. (2561). *คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. (งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยบูรพา, ศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.

ปณิธิกฤษดิ์ เลิศล้ำ (2555). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกิจการนักเรียนกับคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดเพชรบุรี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

ยุทธนา เลิศคลัง. (2565). การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนคุรุราษฎร์รังสฤษดิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). การพัฒนาระบบช่วยเหลือดูแลนักเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา. (2566). ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ปีการศึกษา 2566.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562). มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2560 (ปรับปรุง พ.ศ. 2562).